

اماس در کمین چه کسانی است؟

در حال حاضر برای درمان قطعی اماس هیچ روش یا داروی خاصی وجود ندارد اما می‌توان این بیماری را با کمک درمان‌های دارویی، تحت کنترل درآورد و از پیشرفت آن جلوگیری کرد.

در حال حاضر برای درمان قطعی اماس هیچ روش یا داروی خاصی وجود ندارد اما می‌توان این بیماری را با کمک درمان‌های دارویی، تحت کنترل درآورد و از پیشرفت آن جلوگیری کرد.

«اماس» یا «مولتیپل اسکلروزیس» از جمله بیماری‌های مزمنی است که دستگاه عصبی مرکزی (مغز و نخاع) را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

به گزارش مجله زندگی ایده آل، چندی پیش بود که انتشار خبر بیماری «آتنه فقیه‌نصیری» در فضای مجازی، طرفداران و به‌خصوص خانم‌های جوان را به دلهره انداخت. بازیگر مشهور سینما و تلویزیون ایران در مصاحبه خود اعلام کرده بود که از دو سال پیش به بیماری اماس مبتلا شده و تحت درمان قرار دارد.

خوشبختانه اماس آتنه از نوع پیشرفته نبوده و در زندگی روزمره او خللی ایجاد نکرده است اما کناره‌گیری موقت این بازیگر از کارهای هنری، اخیراً با شایعاتی مبنی بر وخامت حال او همراه شده است؛ در حالی که آتنه علت این کناره‌گیری را صرفاً پیشگیری از بروز عوارض حین درمان اعلام کرده است: «نمی‌دانم چرا خبر بیماری من اینقدر بزرگ شد؛ در حالی که فکر می‌کنم اصلاً مسئله مهمی نیست. در حال حاضر اگر پیشنهاد کاری به من شود، قبول نمی‌کنم چون آمپول‌هایی را تزریق می‌کنم که به مدت 24 ساعت، بیمار را دچار تب و لرز می‌کند؛ به همین دلیل ریسک کار کردن را نمی‌پذیرم؛ زیرا می‌ترسم در خلال کار دچار مشکل شوم و نتوانم آن را ادامه دهم.» اگر شما نیز با شنیدن خبر ابتلای آتنه به اماس دچار نگرانی شده‌اید و می‌خواهید از عوامل، علائم و راه‌های تشخیص و درمان این بیماری آگاهی پیدا کنید با ما همراه شوید.

اماس مغز و نخاع را هدف می‌گیرد

«اماس» یا «مولتیپل اسکلروزیس» از جمله بیماری‌های مزمنی است که دستگاه عصبی مرکزی (مغز و نخاع) را تحت تاثیر قرار می‌دهد. این بیماری، غلاف میلین (روکش رشته‌های عصبی) را وارد یک روند التهابی می‌کند. از آنجایی که هدایت عصبی از طریق این رشته‌ها صورت می‌گیرد در بیماران مبتلا به اماس، پیام‌های عصبی با تاخیر منتقل می‌شوند. چنانچه آسیب‌های اماس از نوع شدید باشد، حجم سلولی نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرد. در این وضعیت راه‌های عصبی، تعادلی، حرکتی، حسی و بینایی دچار اختلال می‌شود.

همه بیماران علائم یکسانی ندارند

علائم اماس بستگی به منطقه عصبی گرفتار دارد و می‌تواند شامل سرگیجه، بی‌حسی اندام‌ها، عدم تعادل، تکرر و بی‌اختیاری ادرار، لرزش، علائم چشمی همچون دوبینی و کاهش بینایی شود. در مراحل پیشرفته نیز می‌تواند با علائمی چون اختلال شدید تعادل، حرکت و لرزش، اختلالات حافظه و مشکل در کنترل ادرار و مدفوع همراه باشد.

مسائلی چون نوع بیماری اماس، سیر پیشرونده آن، تعداد حملات، تشخیص زودهنگام و پیگیری درمان نیز می‌تواند در نوع و شدت علائم نقش داشته باشد. علاوه بر اینها باید در نظر داشت که اماس وسیع‌الطیف است و همه بیماران را به صورت یکسان تحت تاثیر قرار نمی‌دهد. این بیماری را می‌توان براساس منطقه درگیری و نوع حمله اولیه به دو نوع خوش‌خیم (با علائم کمتر) و بدخیم (با علائم شدیدتر) تقسیم‌بندی کرد.

خانم‌های جوان در گروه خطر

این بیماری بیشتر در خانم‌ها و در سنین 20 تا 40 سالگی دیده می‌شود. متأسفانه علت بروز آن هنوز شناخته نشده اما مجموع چند عامل خطر در کنار هم می‌تواند خطر ابتلا به این بیماری را افزایش دهد. یکی از این عوامل، استعداد ژنتیکی و ساختار جسمی فرد است؛ به همین خاطر سابقه وجود اماس در خانواده از اهمیت خاصی برخوردار است. با این حال تا به امروز ژن خاصی برای این بیماری یافت نشده است. وجود اختلال در تعادل و تنظیم سیستم ایمنی و عوامل محیطی و نژادی نیز در بروز

اماس تاثیرگذار است. سابقه مواجهه با ویروس‌ها، مصرف واکسن‌های غیر استاندارد و استرس‌های شدید هم از عوامل خطر اماس به شمار می‌آید.

تشخیص اماس با کمک عکس و آزمایش

بیماری اماس را می‌توان با گرفتن شرح حال از بیمار، مشاهده علائم و معاینه بالینی برای یافتن نشانه‌های عصبی تشخیص داد. انجام آزمایش‌هایی چون تصویربرداری (MRI) از مغز و نخاع، آزمایش مایع نخاع، نوار چشم و آزمایش‌های خونی نیز می‌تواند به تشخیص دقیق و افتراق اماس از بیماری‌های مشابه کمک کند.

این بیماری قابل کنترل است

در حال حاضر برای درمان قطعی اماس هیچ روش یا داروی خاصی وجود ندارد اما می‌توان این بیماری را با کمک درمان‌های دارویی، تحت کنترل درآورد و از پیشرفت آن جلوگیری کرد؛ بنابراین باید نسبت به روند درمانی این بیماری خوش‌بین باشیم؛ البته باید در نظر داشت پاسخ‌دهی بیماران مختلف نسبت به داروها می‌تواند متفاوت باشد. بدن بعضی از افراد به درمان بهتر جواب می‌دهد؛ طوری که برای سال‌ها دچار علامت نمی‌شوند. خوشبختانه تحقیقات بسیاری در مورد علت و درمان این بیماری در حال اجراست. همچنین داروهای جدیدتر با تاثیرگذاری بهتر برای کنترل بیماری در دست ساخت است. اماس قابل پیشگیری نیست؛ زیرا علت آن نامشخص است اما می‌توان با تشخیص زودهنگام و دریافت به‌موقع دارو و درمان، آن را به خوبی تحت کنترل درآورد.

سبک زندگی ناسالم و خطر بروز اماس

تعداد مبتلایان به بیماری اماس همواره رو به افزایش بوده اما متأسفانه علتی برای آن یافت نشده است. پیشرفت‌های پزشکی نشان می‌دهد عواملی چون استرس، تغذیه ناسالم، زندگی ماشینی، آلودگی هوا، وجود نیترات در آب و هوا و کمبود بعضی از ویتامین‌ها مثل ویتامین D می‌تواند بر سیستم ایمنی بدن و افزایش آمار ابتلا به اماس یا پیشرفت آن در افراد مستعد تاثیرگذار باشد. با این حال نقش این عوامل در بروز اماس هنوز کاملاً به اثبات نرسیده است.

استرس؛ مادر بیماری‌ها

استرس یکی از عوامل خطر مهم در بروز بیماری اماس، حمله اولیه و پیشروی سیر آن به شمار می‌آید. این عامل خطر ساز در بروز بسیاری از بیماری‌های دیگر نیز می‌تواند نقش داشته باشد؛ بنابراین رعایت بهداشت زندگی، جلوگیری از استرس و انجام ورزش می‌تواند به پیشگیری از این بیماری‌ها کمک کند. ورزش علاوه بر اینکه استرس‌های روحی را کاهش می‌دهد، سیستم ایمنی بدن را تقویت و تنظیم می‌کند؛ بنابراین انجام ورزش‌های هوازی به صورت مرتب به تمام افراد و همچنین مبتلایان به اماس توصیه می‌شود. بیماران مبتلا به اماس پیشرفته همراه با اختلالات حرکتی و تعادلی نیز باید تحت درمان توانبخشی، فیزیوتراپی و ورزش‌های بخصوص قرار بگیرد.

با اماس هم می‌توان بچه‌دار شد

بیماری اماس منعی برای ازدواج و بچه‌دار شدن به‌وجود نمی‌آورد؛ البته در این زمینه باید به نوع اماس و شدت آن نیز توجه کرد. همچنین قبل از ازدواج، دختر و پسر باید حتماً از این بیماری آگاهی کامل داشته باشند و در مشورت با پزشک از سیر بیماری و عواقب آن باخبر شوند. پیش از تصمیم به بارداری نیز باید مجدد با پزشک در این مورد مشورت کرد. بیماری اماس معمولاً طی دوران بارداری کمتر دچار پیشرفت و عود می‌شود اما آمارها نشان می‌دهد احتمال عود و پیشرفت این بیماری با اتمام بارداری در بعضی از بیماران افزایش می‌یابد.

گرما علائم اماس را تشدید می‌کند

با توجه به شدت و نوع بیماری اماس ممکن است لازم شود فرد در زندگی و فعالیت‌های روزمره خود محدودیت‌هایی ایجاد کند. بعضی از بیماران نیاز به تغییر شغل، ساعت کاری و محل کار خود پیدا می‌کنند. در موارد خیلی پیشرفته نیز توصیه می‌شود بیمار از کار کردن صرف‌نظر کند تا کمتر دچار خستگی و استرس شود. این بیماران همچنین باید در استفاده از سونا، جکوزی و آب خیلی گرم دقت داشته باشند؛ زیرا گرمای زیاد خطر تشدید و عود علائم اماس را افزایش می‌دهد.

این بیماری با روحیه ارتباط مستقیم دارد

بیماری ام‌اس معمولا در دوران جوانی و فعالیت فرد آغاز می‌شود و بر روحیه تاثیر منفی می‌گذارد؛ به‌خصوص در خانم‌ها که بسیار حساس و عاطفی هستند؛ بنابراین خانواده و اطرافیان بیمار باید احساسات آنها را درک کنند و بدانند در بروز این بیماری هیچ‌کس مقصر نبوده است. بیماران مبتلا به ام‌اس برای پذیرش این بیماری، درمان آن و ادامه زندگی نیاز به حمایت و هدایت شدن دارند.

این افراد اغلب ابتدا با آگاهی از بیماری دچار اضطراب و استرس شدید، عصبانیت و افسردگی می‌شوند و خود یا دیگران را سرزنش می‌کنند اما خوشبختانه این دوران سخت با کمک اطرافیان و پزشک گذر می‌کند و به‌تدریج فرد با دستیابی به استقلال و پذیرش بیماری دنبال درمان و تغییر سبک زندگی خود می‌رود. بیماران مبتلا به ام‌اس باید دید مثبتی داشته باشند و همواره امیدوار بمانند؛ در غیر این صورت ممکن است دچار افسردگی شوند و بیماری‌شان رو به وخامت رود. درواقع این بیماری با روحیه فرد ارتباط مستقیم دارد. جالب است بدانید احتمال عود و پیشرفت ام‌اس در افرادی که امید خود را از دست نمی‌دهند و پیگیر درمان هستند، بسیار کم است.

نکته های ام اس

علائم ام‌اس بستگی به منطقه عصبی گرفتار دارد و می‌تواند شامل سرگیجه، بی‌حسی اندام‌ها، عدم تعادل، تکرر و بی‌اختیاری ادرار، لرزش، علائم چشمی همچون دوبینی و کاهش بینایی شود. در مراحل پیشرفته نیز می‌تواند با علائمی چون اختلال شدید تعادل، حرکت و لرزش، اختلالات حافظه و مشکل در کنترل ادرار و مدفوع همراه باشد.

در حال حاضر برای درمان قطعی ام‌اس هیچ روش یا داروی خاصی وجود ندارد اما می‌توان این بیماری را با کمک درمان‌های دارویی، تحت کنترل درآورد و از پیشرفت آن جلوگیری کرد.

تصویربرداری (MRI) از مغز و نخاع، آزمایش مایع نخاع، نوار چشم و آزمایش‌های خونی همگی می‌توانند به تشخیص دقیق و افتراق ام‌اس از بیماری‌های مشابه کمک کنند.

ام‌اس قابل پیشگیری نیست؛ زیرا علت آن نامشخص است اما می‌توان با تشخیص زودهنگام و دریافت به‌موقع دارو و درمان، آن را به خوبی تحت کنترل درآورد.

بیماری ام‌اس با روحیه فرد ارتباط مستقیم دارد. جالب است بدانید احتمال عود و پیشرفت ام‌اس در افرادی که امید خود را از دست نمی‌دهند و پیگیر درمان هستند، بسیار کم است.